

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 —
Negyedévre ———— 6 —
Egy hónap ———— 2 —
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908

XXXVII. évfolyam 107. szám.

Szombat május 9.

Vasuti üzletvezetőséget Nagybecskereknek.

Nagybecskerek, május 9.

A kereskedelmi miniszteriumban régen dolgoznak a vasuti decentralizáción. A forgalom növekedésével beállt annak a szüksége, hogy a m. kir. államvasutak üzemét ne csak Budapestről, hanem egyes nagyobb vidéki központokból igazgassák. Már Hieronymi Károly minisztersége alatt hozzáfogtak ennek a nagyszabású reformnak a megoldásához. Mi sem természetesebb annál, hogy egy ilyen széles körű tekintést igénylő munkát nem vihető keresztül máról-holnapra. Sok mindenféle szempontot s bizonyára helyi érdeket is kell itt tekintetbe venni, mely a megoldást késlelteti. A munka azonban ez idő alatt sem szünetelt s mint most értesülünk, illetékes helyen ismét komolyan foglalkoznak a decentralizáció kérdésével.

A régi kormányoknak az volt a tervük, hogy az üzletvezetőségek számát kilencről tízenkettőre fogják szaporítani. A mostani kormányt azonban oly sok helyről ostromolják üzletvezetőségért, úgy hogy kénytelen lesz a decentralizációt a legenergiusabban és a legnagyobb mértékben keresztülvinni aminek első megnyilatkozása alkalmasint az lesz, hogy az üzletvezetőségek számát kilencről fölemelik tízenyolcra. Hír szerint a kereskedelemügyi miniszteriumban most dolgoznak a reform ily értelmű átdolgozásán, melynek életbeléptetését már a jövő évre tervezik.

A torontáli, illetve a nagybecskereki közönséget ez a kérdés nemcsak elvileg érdekli. Elérkezettnek látjuk az idejét annak, hogy visszaszerezzük azt, ami már egyszer a miénk volt.

Hiszen tudvalevőleg abban az időben,

mikor a torontáli h. é. vasutakat a társaság saját üzemében bírta, nagy vasuti apparatus dolgozott itt Nagybecskereken. A kedvezőtlen gazdasági viszonyok úgy hozták magukkal, hogy az önálló üzemet fel kellett adni s a M. Á. V. igazgatósága gondoskodott összes vasutainak kezeléséről. Mintegy hetven család ment el akkorában Nagybecskerekről, nagyban hozzájárulván amugy sem rózsás kereskedelmi és ipari viszonyaink rosszabbodásához. A mi közönségünk akkoriban csodás flegmával nézte a történeteket s mi egyetlen egy lépésre sem emlékszünk, melyet a város képviselőtestülete az irányban tett volna, hogy az üzletvezetőség itt maradjon. Talán nem gondolták meg, hogy mekkora veszteséget jelent ez a változás a város gazdasági életére nézve, tény az, hogy nem sokat törődtek vele. Azóta azonban a sok üresen maradt lakás, a kereskedők, iparosok panasza felvilágosíthatja a közönséget arról, hogy ez a veszteség sokkal nagyobb, mint eleinte gondolták.

Most itt az ideje, hogy ezt a hibát jóvá tegyük. Ha az országban kilenc új üzletvezetőséget állítanak fel, Nagybecskereknek nem szabad kimaradnia. Csak fel kell világosítani az illetékes köröket arról, hogy ez az igénytelen város egy akkora vármegyének a központja, amelyből két német nagyhercegség telik ki. Fel kell őket világosítani a mi kiterjedt vasuti hálózatunkról, a mi élénk buzakereskedésünkről s nem utolsó sorban arról is, hogy mit jelent egy ilyen tekintélyes magyar hivatalnokai kar egy nemzetiségi vármegyében. Egyszóval el kell mondani, hogy Nagybecskereknek egy üzletvezetőségre jogos igénye van.

Erre óhajtottuk figyelmeztetni azokat, akikre a város sorsa bízva van.

A villamosság Torontálvármegyében.

Nagybecskerek, május 9.

Beck Gyula, a nagybecskereki villamügyi agilis vezetője azzal a tervvel foglalkozik, hogy a szomszédos községekbe bevezesse a villamos világítást. E tervének keresztülvitele céljából a városi tanács elé terjeszti a tervezett világítási áram szállítással kapcsolatos terveket, költségvetést, áramszállítási szerződést és jövedelmességét számítás felülvizsgálás végett, hogy alkalma legyen a városi tanácsnak és a villamos bizottságnak esetleges észrevételeit megtenni a város érdekének szem előtt tartásával, mielőtt azokat a községeknek elfogadás végett kiadná.

Erre vonatkozólag az igazgató a következőket közli lapunkkal:

Következő községekkel léptem érintkezésbe: Német- és Szerbelemér, Melence, Törökbeese, Ernesztháza, Szárcsa, Szécsány és Módos, utólag jelentkeztek Lázárföld és Zsigmondfalva, kik szintén csatlakozásukat kérik a kiépítendő hálózathoz.

Nagybecskerek város közönsége már teljes ösmeretét szerzett az elektromosságról 12 év óta és tudja azt, hogy az elektromosság gyakorlati alkalmazása minden téren óriási léptekkel halad előre, úgy, hogy ma már alig van intelligens ember, aki valamely formában az elektrotechnikával kapcsolatban ne legyen. Azért mégis szükségesnek tartom, a községeknek, mind a kiknek nem volt alkalmuk a villamos berendezéséről és annak hasznos alkalmazásáról tapasztalatokat szerezni, erre vonatkozó adataimat röviden ösmertetni.

A jelent igazán a villamosság korszakának lehet nevezni, mert a foytonos versengés kényszeríti az embert, hogy a rendelkezésére álló energiát minden tekintetben kiaknázza. Legalkalmasabban megfelel úgy az ipar, kereskedelem, valamint a gazdasági téren az elektromosság és ha mindazon előnyeit sorolnám itt fel az elektromosságnak, amivel más munkaerő felett rendelkezik, úgy igen hosszadalmasan kellene azt megírnom.

A villamosságot a nagyközönség mint világító energiát ösméri, pedig az nemcsak a lámpában világít, hanem világosságot terjeszt ahová eljut, szóval a kulturának egy oszlopos

A „TORONTÁL“ tárcája.

A szerelem.

Jó Harold király világlátásban élt-halt az asszonyért. Alacsony, köpcös ember volt, sárga szemű és olyan színű, mint a vörös borjú, — vas egészségű, vidám természetű. Ő ugyan nem mondta a mogorva Salamon királylyal, hogy az asszony keserűbb a halálnál.

— És lám, — sóhajtott föl Harold király egy este vacsora után, a meghitt fülek előtt — én izleltem a szépségnek, a kellemnek színéjéjét, csodálatosan édes volt, de izleltem a szerelmet is.

— Hát az asszony, felség, nem a szerelem? — kérdi az Amburge-ok hercege.

— Lojális kérdés, — mosolyog Harold király, — tiszta szívből fakadt. De gondolj csak arra, hogy milyen tömzsi kis ember vagyok, hogy olyan a képem, mint a bernáthegyi kutyáé. Jó, hiszen ilyen ember is megszeretheti magát, de ahhoz idő kell, ahhoz türelem kell. És amellet én sohasem voltam ember, nagynak, kicsinek én mindig az ajándék szimboluma voltam. Hanem azért egyszer, egyetlen egyszer nekem is volt egy kalandom, amit éppen olyan szabadon éltem végig, mint akármelyik kapitányom, vagy akár egy mézárósságé a magáét.

Huszonöt éves voltam. Jól láttam már egész sorsomat. Jól tudtam már, hogy soha én tizenöt napra el nem bujhatom, hogy engem már holtomig lesnek, kémlelnek. Egyszer valami vizsgálat mélyen bevitt bennünket arra a licornei kastélyunk táján a glarusi lapályra. Egyedül akartam maradni, hogy egyszer én is kicsiny lehessék abban a hatalmas erdőben. El is szöktem lovammal. A ruhám egyszerű volt. Nagyszerűen teltek az óráim. Ugy éreztem magam, mintha szegény csavargó volnék, akinek se tenni, se enni valója. Sok, sok bolyongás után lakóházra bukkantam.

Korhadt, zsindeles tetejű, piszkos kis viskó volt; egy törött ablaka, össze-vissza görbült, szuette, repedezett ajtaja. Körülte fekete disznókonda turkált, legelt, észre se vettek, csak egy forgott körülöttem fenyegető rőfögéssel, ez fölizzgatta a többi is és már mind engem kerülgetett nagy alattomosan. Lőni hiába lőttem volna és láttam, hogy egyre dühösebbek, egyre ellenségesebbek. Egy már nekem is jött hátulról, — ha elesem, szétépnek, — kezdtem fölfogni a veszedelmet. Ebben a percben fölsattanó hang riasztotta meg a disznókat és egy hatalmas kutya kergette szét őket. Szétnézve, egy leányt pillantottam meg, valóságos vad külsejű leányt.

— Sose ügyeljen rájuk, — mondta — majd rendbeszedem én őket; jó étvágyuk van, megesszék ezek mindent, még az emberhúst is. Tudni kell velük bánni.

Nem volt szép, az arcát feketére égette a nap, de volt benne valami elevenség; a szeme világos, nyugtalan, mintha zöld láng lobogna benne — ilyennek képzelem a Rollon kalóznak a szemét.

— Eltévedt, ugy-e? — kérdezte különös, fagyos nyájassággal.

— El bizony, — mondtam — és nagyon megéheztem.

— Igaz is volt. Semmit sem hoztam magammal, igazán olyan étvágyam volt, mint egy favágónak.

— Ha éhes, ennie kell, — jegyezte meg kitörő kacagással.

— Az ám, de nincs egy harapás kenyere se.

— Ejha! — nevetett föl újra. — No majd én nekem lesz; a sajtból is van tán még, egy kis sör is akad. No gyérünk, menjen be — és betuszolt a viskóba.

Alacsony szoba volt, benne egy ágy, fatőkéből fejszével faragott asztal, számoly, meg jókora rakás tűzifa. Nyomoroságos volt, de a levegője hűs, kellemes és látszott az is, hogy a

gazdasszonyom ad valamit a tisztaságra. Leültetett a zsámolyra, magának egy tőkét tett oda, elővette a kenyeret, a sajtot, meg eszerépkancsóban a sört. Sohasem ettem ennél jobbízűt. Ugy ittunk egymás után, ami még csak kellemetlen se volt, mert a leánynak olyan ragyogó fehér foga volt, mint az ezüst. Beszélgettünk holmi apróságokról. Futott az idő, bealkonyodott. Azt mondja nekem az én kondaslányom:

— Ha nem ismeri a vidéket, jobb lesz, ha itt alszik.

Eszembe se jutott, hogy nemet mondjak. Boldog voltam. Nem láttam én többet, hogy a leány esetlen és minden báj nélkül való. Eltévedt ember voltam Éva fiatal, egészséges leányával. Hogy fejlődtek a dolgok többről-többré, nem mondhatom el önöknek, pedig nagyon jól emlékszem rá — elég az hozzá, hogy 2 óra múlva olyanok voltunk, mint a gyerekkori jóbarátok. A végén meg nem is nagyon beszélünk már, megöleltem a kondaslányt s nagyon boldog voltam.

— Három napig maradtam ott, — folytatta Harold király — és ez a három nap az, amikor én is megismertem a szerelmet, mint más közönséges ember. Ah! sohasem fogom elfelejteni! Oly szép volt! Oly jó volt! Hónapokig ott maradtam volna, minden pirulás nélkül. De a harmadik nap alkonyán rám akadtak és amint a kedvesem meglátta, ki volt a vendége, nem szeretet többé. Láttam, haragos és majdnem megremült szegény.

Szerencsésé tettem, ahogy kellett is. Nagy darabot vettem meg neki abból az erdőből és ahányszor arra kóborlok, elnézem gyermekeit, unokáit, hogy szaladoznak a fák alatt. És ma, mikor a szívemben csak hamva van meg a régi tűznek, álomként él ez az emlék bennem és sokszor megkérdem, ha eszembe jutnak a többi kalandjaim: nem ez volt-e a legkülönb?

J. H. Rosny.

faktora. Látjuk azt, ha egy községben a villamosítás be van vezetve, az oda érkező idegenre az első izzólámpa látása máris mind a civilizáció hirdetője hat. Előmozdítja az ipar fejlődését, lehet alkalmazni szabóműhelyben, varrógépekhez, lakatos- és asztalos műhelyekben, malomüzemhez, szóval ott, ahol hajtóerőre van szükség. Gazdászokban használható: daráláshoz, vízszivattyúzáshoz, borfejtéshez, tejgazdaságban, szántáshoz, cséplőgépek hajtására, szecska- és repavágáshoz, tengeri morzsoláshoz stb. Lakásokban világításon kívül a tikkasztó nyári időben friss levegő beszívására, legyező helyettesítőnek, főzéshez, vasaláshoz, jelzőkészülék betörések ellen (sok alkalomnál futásra birt már tolvajokat egy udvari lámpa, midőn valami zaj hallatára a gazda szobájából kényelmesen bekapcsolta, hogy az egész udvar hirtelen meg lett világítva.)

Ma már az a frázis, hogy a villamosítás csak gazdag embernek való, nem felel meg a tényeknek, nem pedig azért, mert a berendezés és fogyasztásnak a költsége semmivel sem kerül többre, mint a petróleum világítás, például: A villamos világításnak berendezése egy szobába igen csinos zsinórfüggesztőlámpával együtt 12-13 koronába kerül, egy 3 szobás lakásnak berendezése lámpákkal együtt 35 koronába és egy 4 szobás lakás berendezése szép tulipán vagy ernyős függesztővel 46 koronába kerül, tehát látjuk, hogy valamire való petróleumlámpa beszerzése sem lehet olcsóbb egy polgári lakásba.

A világítási áramfogyasztás 8 filléres egységár mellett óránként a következő:

Szénfonalas lámpáknál: egy darab 5 gyertyás izzólámpa 1-2 fillér, 1 darab 10 gyertyás izzólámpa 2-4 fillér, 1 drb 15 gyertyás izzólámpa 3-84 fillér, 1 darab 32 gyertyás izzólámpa 7-68 fill.

Fémzálas izzólámpák óránként: 1 darab 35 gyertyás 2-8 fillér, 1 darab 40 gyertyás 3-2 fillér, 1 darab 50 gyertyás 4 fill.

Összehasonlítás kedvéért felemlitem, hogy egy petróleumlámpa sokkal gyérből világítást terjeszt, mint egy 5 gyertyás izzólámpa, mely óránként 150 fillért fogyaszt, tehát 3 fillérrel többet, ha még számításba vesszük a sok lámpa-üveg (Zilinder) töréseket, valamint a vele járó sok kellemetlenséget, úgy egy percig sem hasonlíthatunk semmiféle világítást a villamos világításhoz, mi annyi előnnyel bírna.

Szóval, a villamosítás a mai szociális időnek igazságos munkaereje, ép úgy helyt követel a gazdag lakásában, mint a szegény ember hajlékában. Alkalmat nyújt bárkinek, hogy hozzáférhető legyen, előbbeni nagyobb pompával, utóbbi szerényebb kivitelben rendezi be. A célt azonban mindenütt egyformán képviseli.

Nézzük csak a külföldet, hol minden 300-400 lakossal bíró község iparkodik a villamos világítást berendezni, miért? Mert bebizonyult, hogy a világítás a társadalom életét is átranzformálja és a község felvirágozását minden irányban elősegíti.

Ösmertetem e helyen minden egyes községre vonatkozó jövedelmezőségi számítás Nagykerék város az elektromosság energiát világítási célra HW. 5 fillérért szállítja 50.000 HW. fogyasztásáig és azon tül fogyasztást 4 $\frac{1}{2}$ fillérért a községben felállított főtranszformátor-házban elhelyezett árammérőig. Erőátvitelre szükséges áramszállításhoz egységára külön egység alapján lesz megállapítva. A főárammérőn át a szekunder-hálózatban elfogyasztott energiát a község lakosainak 8 fillérért adná el, tehát olyan árbán jutna a világításhoz, mint a nagybecskereki fogyasztó. A vásárolt és eladott ár közötti 3 filléres különbözeteből fedezné minden község a beruházási költséget, az utcai világítást, sőt még haszna is fog maradni.

A berendezési költséget a szükséges pályázati kiírás végett itt a nyilvánosság előtt ez idő szerint még ki nem irhatom. Csupán csak a községek üzemméregének egyenlegét, mi már 2-3 hét múlva biztosan várható.

Szerbelemérnek a teljes berendezése és közvilágítása 1400 koronába kerülne évente. Nemetelemérnek 1468 koronájába, Melencének mérlege 140 kor. felesleggel és hozzászámítva a közvilágítás értékét 1500 koronát, összesen 1640 korona haszon volna. Törökbecse évi mérlege a közvilágításon és minden kiadáson kívül 1878 koronával záródna, nincs bennfoglalva a közvilágítás, minek értéke 3600 korona. Szárcsa évi üzeme 1950 korona haszonnal végződne és a közvilágítás teljesen ingyen. Ernesztháza befektetése tisztán 2500 koronát jövedelmezne, ha az utcai világítási értéket is beszámítom. Szécsány jövedelme az utcai világítással együtt 2450 K.t tenne

ki. Módos nagyközség mérlegében 3000 kor. haszon mutatkozik, mi a közvilágítás értékét képezi, vagyis az elektromosság létesítésével a közvilágítás ingyen lenne.

A villammi vezetője azzal végzi előterjesztését, hogy ha az érdekelt községek vezetői az előjárósággal együtt karöltve ez üdvös terv keresztülvitelével komolyan foglalkoznak, szívesen áll rendelkezésükre minden felvilágosítással.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 $\frac{1}{2}$ ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7 $\frac{1}{2}$ óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 óráig este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10 óráig. A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 óráig 12-ig.

Május 11. Közig. biz. ülés.
Május 24. Megy. i. tüzolt./szövetség kö. gyűlése.

— **A közig. bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága hétfőn május 11-ikén tartja a havi rendes ülését.

— **Iparülés.** A városi tanács, mint iparhatóság ma délelőtt Strosz Béla v. főjegyző elnöke alatt iparülést tartott, amelyen Ortner Lőrinc cipésziparra, Börner Nándor és Arsinov szül. Mikal Danica pedig borbélyüzletre kaptak iparendélyt.

— **A csanádi püspök beiktatása.** Mint Temesvárról jelentik, dr. Csernoch János püspök holnap vasárnap végbemenő installációján a kormányt gróf Zichy Aladár, ő felsége személye körüli miniszter képviseli, a képviselőházat pedig Justh Gyula elnök és Rakovszky István alelnök fogják képviselni, nagy küldöttség élén.

A torontáli küldöttségi tagok, akik Botka Béla főispán és Jankó Ágoston alispán vezetése mellett vesznek részt a holnapi installáción, ma este és holnap hajnalban utaznak Temesvárra.

Ugyancsak ma utazott el Temesvárra a püspöki installációra a város képviseletében dr. Perisics Zoltán polgármester, továbbá Magyary Pál pápai kamarás plébános is, míg a nagybecskereki róm. kath. hitközség küldöttsége Franz J. L. elnök vezetésével este utazik Temesvárra.

— **Doktorrá avatás.** Siegler Adolfot, a MÁV. nagybecskereki hivatalnokát ma a budapesti egyetemen államdoktorrá avatták.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter az o z o r a i általános közművelődési népkör alapszabályait jóváhagyta.

— **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Goldgruber Miklós pancsovai lakos családi nevét Bányászra, Bakondi Béla csókai lakos pedig családi nevét Balog-ra átváltoztassa.

— **Vacsora a főispánál.** Botka Béla főispán és neje ma este vacsorát ad, amelyre a következők hivatalosak: Poroszkay Béla és neje, Zsiros Lajos és neje, dr. Mihálovics Ödön és neje, dr. Mihálovics István, öz. Mihálovics Béláné szül. báró Bittner Jeanin, Rukavina Artur és neje, Milassin Kálmáné, Fuchs István és neje, Tarnay Ferenc és neje, valamint leányai, öz. Mihálovics Istvánné, Bielek Antal és neje, Bielek Vilmos, Kéler Akos és neje, dr. Szöllösy Ernő.

— **Bányai Jakab ünneplése.** Az Eötvös-utcai állami iskola tantestülete és ifjusága ma délelőtt meleg ovációkban részesítette az intézet érdemes igazgatóját, Bányai Jakabot, midőn abból az alkalomból, hogy a magyar tudományos akadémia érdemei elismerésül jutalomban részesítette, szép ünnepély keretében leleplezték az intézet számára készült mellképét. Az ünnepély, melyen a helybeli állami tantestület tagjai jelentek meg, az iskola csinosan földszített udvarán folyt le. Miután a tanulók elénekelték a Himnuszt, Kuss Berta áll. tanítónő az Eötvös-utcai tantestület nevében szép szavakban üdvözölte az ünneplést, méltatván annak érdemeit, majd Baaden Károly, a központi iskola

igazgatója, a testvérintézet nevében üdvözölte Bányai Jakabot meleghangú beszédben. Talpraesett, csinos kis beszédet mondott Oszti Zoltán IV. oszt. tanuló, ki az ifjuság nevében díszes virágcsokrot nyújtott át az ünneplőnek. Bányai Jakab meghatva mondott köszönetet a szívélyes ovációkért, amelyben ő a kartársi szeretet és együttérzés jelét látja, amelyet ápolni és fenntartani legfőbb törekvését képezte 30 évi pályafutása alatt. A szép és szívélyes ünnepély a Szózat eléneklésével ért véget. A helybeli állami iskola tanítótestületei ma este szükebbkörű társasvacsorát rendeznek Bányai Jakab tisztelőre a kaszinóban.

— **A vármegyei tisztviselők fizetésrendezése.** Sopronvármegye tisztviselői kara körlevélben fordult az összes vármegyéi tisztviselőihez a hitelrendezés és fizetésjavítás dolgában.

A körlevél elmondja, hogy Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a vármegyei tisztviselők hitelviszonyainak rendezése végett egy millió koronát szándékozik a vármegyei tisztviselők országos egyesületének rendelkezésére bocsátani. Ez az intézkedés, amely a belügyminiszter ritka jóindulatát mutatja, meglepte a tisztviselőket, akik helyzetük ilyképpen való javítását nem kérték. Ezzel ugyanis nem lehet segíteni a tisztviselőket, mert a többi között bajos dolog volna megállapítani, hogy ki mennyi kölcsönt kapjon a millióból és hogy melyik tisztviselőnek egezőbb az adósságainak rendezése. A sopronmegeiek tehát elhatározták, hogy arra kéri a belügyminisztert, ne adja az egymillió koronát az egyesületnek, hanem fordítsa a vármegyei tisztviselők státus rendezésére. Ezt az előterjesztést el is küldötték a belügyminiszternek és arra kéri a soproniak többi vármegyei kartársait, hogy csatlakozzanak az ő kérésükhöz. Ezt a kérdést a soproniak szerint nem szabad kapcsolatba hozni a közigazgatási szakvizsgálattal, mint a hogyan az egyesület segesvári értekezlete kívánta. A nemzeti közdelem tapasztalatai következtében a megyei közigazgatást nem államosítják. Ennélfogva természetesen szükség van a vármegyei tisztviselők státusának rendezésére. Mert csak így lehet alaposan segíteni a helyzetüket. Ezeket mondja a körlevél, amelyet bizonyára minden vármegyei tisztviselői kara tárgyalni fog.

— **A vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége** május hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor Szegeden a kereskedelmi és iparkamara könyvtár termében felügyelő-bizottsági ülést tart, melyre a bizottság t. tagjait ezennel meghívja az elnökség. Tárgy: Az 1907. évi vagyonmérleg és könyvvitel felülvizsgálása.

— **Tanítógyűlés.** A „Délmagyarországi Tanító-egylet” nagybecskereki fiókköre folyó évi május hó 21-én délelőtt 10 órakor Lázárföldön az állami elemi iskolában tartja rendes tavaszi közgyűlését. Ideiglenes tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Hitelesítő és hirlapudósítók választása. 3. Új tagok felvétele. 4. Dr. Farkas Geiza ur előadása: „Az emberi társadalom fejlődésének irányáról”. 5. Czeglédy István kir. tanfelügyelő ur előadása: „Az ének a tanítás és nevelés szolgálatában”. 6. Schmidt Antal istvánföldi áll. isk. igazgató-tanító előadása: „Serdülő falusi ifjuságunk helyes és korszerű nevelése”. 7. Szegfű Lajos lázáröldi áll. isk. tanító értekezése: „A beszéd-fogyatékosok (rövid története, módszere felosztás szerint és mikénti alkalmazásuk az iskolában)”. 8. A jogvédő bizottság előmunkálatának végzésére kiküldött bizottság jelentése. 9. Az ügyviteli szabályzat tervezetnek tárgyalása. (L. Délvidéki Tanügy 1908. márciusi szám). 10. A múlt évi tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének helyesbitése. 11. Elnöki jelentés. 12. Pénztáros és számvizsgáló-bizottság jelentése. 13. Interpellációk. 14. Indítványok. A közgyűlés előtt reggel 8 órakor a jogvédő-bizottság gyűlése. — 9 órakor pedig választmányi ülés tartatik az állami iskola egyik osztályában.

— **Az überlandialis földek árverése.** A hivatalos lap közzéteszi, hogy a nagykikindai törvényszék mint telekkönyvi hatóság Mokrin község tulajdonául bejegyzett überlandialis földekre a község kérelmére önkéntes árverést tűz ki, amelynek megejtésére 1908. évi július hó 8-ik és következő napjait jelöli ki a mokri község-házánál.

— **A délvidéki földmivelők vándorgyűlése.** A Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesülete e hó huszonegyedikén, a bácsmegeyi Ujfutak községben vándorgyűlést rendez. Délután a résztvevők kirándulnak Beocsinba, ahol megtekinthik

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Fiu öltönyök 4 K.-tól kezdve
Fiu felöltő 8 „ „

Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve
Uri- és leány-kimono és gallér . . 8 „ „

Uri öltönyök 15 K.-tól kezdve
Uri felöltő 15 „ „

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Telefon 141.

KOVÁCS GEDEON

276-3418

angol szabó-műhely.

Telefon 141.

a híres cemenygyárat. Jelentkezni lehet május 23-ig. Az újfutaki gyűlés után az egyesület nagyobb kirándulást tervez, Zimonyba, Belgrádba, Pancesovára, Báziasra, Orsovára és Herkulesfürdőre.

* A műkiállításból. A magyar művészek kiállítását a kereskedelmi iskola nagytermében állandóan nagy és előkelő közönség látogatja. A vásárlások elég jól indulnak, amennyiben több kisebb kép mellett elkelt Lotz: Angyalok című vázlatát, Vallon: Csendélete, Bachmann: Miniatur képe, Vastagh G.: Egy oroszán fejé. A kiállítás délelőtt 9-1-ig és délután 2-6 óráig tekinthető meg. Belépő-díj 60 fillér.

— Uj huszoronás bankjegyek. Nyolc év előtt, 1900. március 31-én becsátották ki a most is forgalomban levő huszoronás bankjegyeket s az OMB. már egy év előtt elhatározta, hogy új huszoronás bankjegyeket fog kibocsátani s a régiéket bevonja. A jegybank főtanácsának tegnapi ülésében állapították meg az új bankjegyek kibocsátási idejét. Eszerint június 22-én becsátják ki az új huszoronásokat, amelynek mintáját Hegedűs László magyar festő rajzolta. Ugyanis a bank által hirdetett pályázaton az általa készített rajzot találták legjobbnak.

— Bűnügyi vagyonzárlat Gligorijevits János ellen. Gligorijevits János helybeli kereskedő, volt szerb hitközségi gondnok tudvalevőleg a szerb hitközséget 7200 koronával megkárosította. Gligorijevits a kár megtérítését ugyan kilátásba helyezte, de ígéretének eddig még nem tett eleget, amiért is a szerb hitközség megkeresésére a vizsgálóbíró Gligorijevits János vagyonára bűnügyi zárlatot rendelt el s azt tegnap foganatosították. Gligorijevitsset különben ma délelőtt hosszasan kihallgatták a rendőrségen s a kihallgatás után elbocsátották.

— A temesvári csolnakázó-egylet 5 tagja értesítette az itteni hajós-egyletet, hogy egy négyes hajón folyó hó 10-én Nagybecskerekre eveznek. A mi regattistáink erősen készültek a bajtársak fogadására. Néhány hajó eléjük ment volna néhány kilométerig, a hajóházban villásreggelit, a kaszinóban este 7 órakor ebédet, később pedig táncmulatságot terveztek. Ma az egyesület elnökéhez sürgősen érkezett, hogy a temesváriak a kedvezőtlen idő miatt nem jönnek.

— A „Magyar Király-szálloda“ bérbeadása. Mivel a gör. kel. szerb hitközség tulajdonát képező „Magyar Király-szálloda“ eddigi bérője, Fein Fülöp távozik, a hitközség árlejtést írt ki a bérbeadásra. Neumann Ferenc, a Rózsaszálloda és Mayer János, a Pest-szálloda bérője nyújtottak be ajánlatot, mivel azonban ajánlataik teljesen egyformák, a szerb hitközség választmánya új árlejtés kiírását határozta el.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújában a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Léhnárd Sándor, rk. napszamos és Schmidt Katalin rk. — Graor Vitályos, gk. napszamos és Dragosev Ilona gk. — Martinov György, gk. napszamos és Goszpodinaeski Mária gk.

Születések: Dimitrievy Iván, gk. földmives, fia. — Ikity Dusan, gk. napszamos, fia. — Bornyák Ferenc, rk. szobafestő, leánya. — Kosztity Miklós, gk. napszamos, leánya. — Pribil Károly, rk. takács, leánya. — Straub György, rk. közműves, leánya. — Radu Katalin, rk. cigányfő, fia. — Pillis József, izr. kereskedő, leánya. — Imbronyi Teréz, rk. szőnyeggyári munkásnő, leánya. — Károly György, rk. napszamos, leánya. — Csobanov Vitályos, gk. napszamos, leánya. — Radity Miksa, gk. napszamos, leánya. — Heger József, rk. vasúti fékező, leánya. — Oláh Gábor, városi kerítész, fia. — Staity Csedomir, gk. paucos, leánya. — Radicev Lazar, gk. kereskedő, leánya. — Janegovics János, gk. borbély, leánya. — Engel Róza, rk. leánya. — Vukov György, gk. földmives, leánya. — Lestyánszky Mihály, ág. ev. cipész, leánya.

Halálozások: Dimitrievy Péter, gk. 10 hónapos, tüdőlob. — Florin Zsivka, gk. 19 hónapos, bélhurut. — Özv. Onodi Józsefné, rk. 56 éves, gümös bélhurut. — Fratriczakov Velinka, gk. 14 éves, tüdőlob. — Bogcha Pál, rk. 67 éves nyug. árvaszéki kiadó, idült veselob. — Farkas Erzsébet, rk. 22 hónapos, bélhurut. — Veresán Illés, gk. 39 éves városi fog. hivatalnok, szervi szívbaj. — Koszó Mihály, rk. 48 éves napszamos, billentyűk elégtelensége. — Jónás István, rk. 58 éves napszamos, tüdővesz. — Milya Lyubinka, gk. 3 éves, tüdőlob. — Bognár János, rk. 79 éves földmives, tüdőtüdőgúlás. — Radu István, gk. 6 napos, életgyenge. — Özv. Singer Lipótné, izr. 79 éves, agyverőmlény. — Vorgits Simonné, gk. 63 éves, agykór. — Popov Pál, gk. 4 hónapos, bélhurut. — Özv. Maximev Döméné, gk. 75 éves, agyuta. — Radicev Janka, gk. 5 napos, életgyenge. — Tadein Vojin, gk. 17 napos, göresök. — Maximev Verona, rk. 16 hónapos, tüdőlob. — Radovancev Dusan, gk. 11 hónapos, tüdőlob. — Czveity Szvetozár, gk. 5 éves, bélhurut.

Ingeny könyv. Aki életterejének felvirágozásában örömet leli, olvassa el a most megjelent „Modern villamos gyógmódról“ szóló értekezést. Ebben el van mondva, hogy mi okozza az erők gyöngülését és egyéb bajokat, de az is, miképp lehet a teljes erőt visszazerezni villamosság útján. Ezen 80 oldalas érdekes könyvet lapunkra való hivatkozás mellett ingyen és bérmentve küldi zárt borítékban az „Elektro Vitalizer“ orvosi rendelő intézet Budapest, Károly-körút 2, felelelet 50 szám. A villamos gyógyítás, mint ismeretes, a legtekélyesebben az Elektro Vitalizer készülékkel eszközölhető. Ezen szabadalmazott készülék egyenletes villamosságot ad, mely új életet nyújt a szervezetnek és megszünteti a fájdalmakat.

— Kiss szerencsése nagy! Miért legnépszerűbb e 3 szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig annyi milliót fizetett ki készpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztálysorsjegy főelárusító helye. Huzás már május 21-én! Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencsekísérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és társa bankházában, IV., Kossuth Lajos-utca 13. sz. sorsjegyet, mert Kiss szerencsése nagy!

A mostanában lefolyt m. kir. szab. XXI. sorsjátékra tett visszapillantás jellemző tanulságát nyújtja annak, hogy azon körülbelül 33 millió koronára tehető összeg, melyet az osztálysorsjáték évente nyeresémények fejében kifizet, miként osztódik el az ország minden vidékére, vagyon-talan embereket téve gazdaggá; fokozott mértékben igazolja ezt éppen a most lefolyt XXI. sorsjáték. A 600.000 koronás nagy jutalom Szabadkára került; a 400.000 koronás első főnyereséményt Szolnokon nyerték; a 200.000 koronás nagy nyeresémény és a 100.000 koronás főnyeresémény, ugyszintén az 50.000 és 60.000 koronás főnyeresémények Budapesten kerültek kiosztásra; a 80.000 koronás nagy főnyeresémény Nyiregyháznak jutott, a 40.000 koronás főnyereséményt Kassa kapta; Pozsony is részes a nyereséményekben 30.000 és 20.000 koronás összegekkel. Számos jelentékeny nyeresémény került még az ország különböző vidékeire fentiek kivül. Mérlegelve azon körülményt, hogy a sorsjegyek legnagyobb része 1/5 és 1/4-es beosztásban kerül kibocsátásra, megközelítőleg foglmat alkothatni arról, hány ember lett szerencsés ily főnyeresémények révén.

Amateur-fényképészeknek! Általános elismert kitéző szalon és uti fényképészeti készülék, felülmulhatatlan minőségű pillanat kézi aparátusok, valamint mindenféle fényképészeti részek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 8. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

Heti rovat.

Nagybecskerek, május 9.

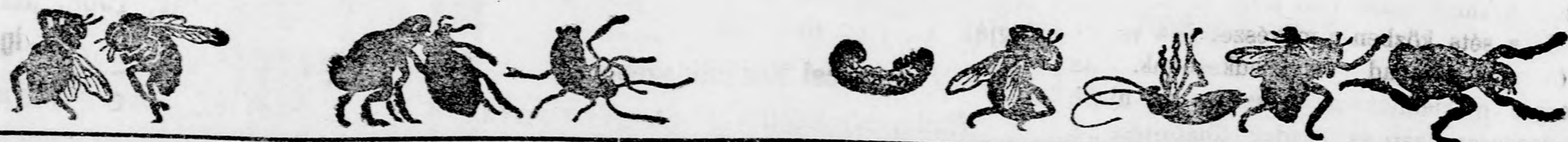
Ujabb időben irodalmat értesítő jóbarátaim tömegesen adnak nekem jó tanácsot arra nézve, hogy miként csempészhetném be a rovatot az olvasók kegyébe és magas jóindulatába. A kioktatás egyik tétele szerint a nő neántsvirág, akit akkor is kimélni kell, ha saját maga ezüsttálon szervirozza magát a krónikásnak. Egy másik tétel szerint a helyi pletykákat kell csokorba szednem és udvarias hajbókolással hetenként át kell nyujtanom annak a publikumnak, amely a csokorba fűzött virágoktól — prüszkölni szokott Van egy harmadik tétel is, amely a sorok közt való írást exkommunikálja a heti beszámolósból; ennek a tanítása szerint a krónikásnak furkósbótot kell a kezébe vennie és noha lantos diáknak született, hetenként egyszer apává kell serdülnie, aki idétlen gyermekeit, a kisváros felség alakjait, amugy istenigazában elveri. Ma pedig egy titkos tanárom levelet intézett hozzám, amelyben igen energikus hangon „társadalmi problémákat“ rendel meg nálam, arra való tekintettel, hogy a társadalom tele van problémákkal. Ez az utóbbi ur az én teendőim tőri a fejét, holott ugyanennyi fáradsággal a „társadalmi problémákon“ is törhetné.

Természetes dolog, hogy ilyen körülmények

a legjobb rovarirtó szer.
Csak üvegben tessék vásárolni.

A tisztességes, becsüleletes kereskedő éberan ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT“ kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot. Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is. Ennélfogva mindenkit, aki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a „Zacherlin“ névre.

között a kecske nem fog jóllakni, a káposzta azonban megmarad — a réginék.

És így sive ira et studio és a már tört uton megemlékezem a Nagy Endre-féle kabaretről, mint sorban az első heti-esetről. Itt azt kell konstatálni, hogy a közönség, főleg a második estén, sokkal jobban mulatott, mint a — színház, mert az utóbbi az ürességtől — ásitott, tüntetően és illetlenül, a kevés számú válogatott közönség azonban becsületesen megélvezte a Nagy Endre és társainak sziporkázó, finom ötleteit, amelyeknek egyetlen hibájuk Nagybecskereken az, hogy belőlük nem a szokott trágárságok puffantak ki, hanem csak ragyogó szellemsugarak seregtek diszkrétén végig a házon; ehhez a magasabbrendű „viccelés”-hez, ami a kabaretnak a jellegét adja meg, a mi jó közönségünk nehezen simul hozzá, mondván, hogy vagy hálóköntös a ruha, vagy elegáns toalett, de mind a kettő nem lehet. Holott a kabaret éppen a kettő közötti „reformruha” helyzetébe kívánkozik, amely hálóköntösnek kissé elegáns, elegáns toalettnek azonban határozottan — hálóköntös. Erre a zsánerre — a jelek rámutatása szerint — Nagybecskereken nincs szükség, amiből az következik, hogy a város kapuit ki kell tárnai az érkező „tingli-tanglik” tömege előtt. Jöjjön, aminek — jönnie kell. Majd nyáron, panamakalappal a fejünkön és kedves spriccerekkel az orrunk előtt, olyan „művészetet” pártoló közönséggé vedlünk át, hogy ránk nem fognak ismerni. Avagy . . . épen akkor fognak ránk ismerni?!

Erről a kérdéstről azonban a városban kevés szó esett, mivel a kedélyeket lényegesen más és fontosabb események hozták hullámvászába. A kaszinóban, a Lloydban és a kávéházakban kitűnő „ad hoc” jogászok a Polónyi-Lengyelkomédia és a dánosi tragédia büntetőjogi szempontjait tüzték ki és ezekkel együtt élénk vita tárgyát képezte a mi városunknak legújabb kriminális szenzációja is. Itt azonban már nem a büntetőjogi kérdés izgatta az elméket, hanem inkább arról folyt a szó, hogy a városi ügyek szekerén a pörül járt kocsis helyett ki veszi majd a kezébe az elárvult gyeploket? Bizalmi szerep, mondják az emberek, amit ezek után úgy kell érteni, hogy a szerephez bizalom kell, de a bizalmat megérdemelni nem kell. Tanulságképpen az is leszűrhető ebből a kis eseményből, hogy az emberek nagy része vakon követi azt a felebarátját, akinek a szeme egy kissé jobban van nyitva és hogy nincsen szánandóbb jelenség annál a tömegnél, amelyet vezetni lehet. Meg kéne végre valahára tanulniok azoknak, akik tanításra szorulnak, hogy gyámra — kizárólag csak a kiskorúnak van szüksége. A városatyja pedig nem azért atya, hogy maga is vezető és támogató atyát keressen a világon. Nagyatyákra nincs szüksége a városnak. A történelem tanulsága szerint a vezérek és törzsek régen kipsztultak, a jelenkor azonban megrekklamálja őket. Holott nagy elmék az egyén mindenhatóságáról gyönyörű igazságokat tudnak és itt-ott határozott alakban már terjed is a nézet, hogy az egyén önálló tevékenységével százszor jobban szolgál a köznek, mint vezetett tömegbe olvasztva. Ehhez az igazsághoz az utolsó hét szenzációja révén talán mi is közelebb jutunk, amely eredmény, az össze-roppant vezéri hatalomhoz képest, gyönyörű ellenérték lenne. Így aztán az elnémult vezér tragédiája miatt kár volna bánatos könnyeket hullatni és a nevető örökösöknek nincs is más feladatuk, mint az örökbe kapott hatalmat fejünként becsületesen megosztani, a párti köteléket pedig habozás nélkül a tűzbe dobni. A kávéházakban és klubokban mindez szépen meg is történt már, a fórumon azonban bizonyára újra megkezdődik majd a vezéri pálcáért való tülekedés, a gyámválasztás és egy-két hónap múlva szerencsésen oda fejlődünk ismét, ahol ma vagyunk. Mert a közéletben nincs megállás — csak visszatérés.

Ezzel a város körül való sétát be is lehetne fejezni, de a séta közben a művészet felé vezető ösvényről sem szabad megfeledkeznünk. Az Eggenberger műkiállítás a klasszikus és újabb irányok csodásan szép és gazdag tömörítése; a művészetnek ez az előkelő nivója a szemlélőt nemes élvezettel tölti el, de az értékes vásznak láttára egyuttal a szívünkbe hasít — a pénztelenségünk szomorú tudata. És ezt hívják „zavartalan” műélvezetnek!

— odi.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A költségvetés vitája erősen folyik a képviselőházban s előreláthatólag hosszabb ideig tart, mint azt a kormány hitte. A vitában ugyanis részt vesznek a horvát képviselők is s Supiló tegnapi magyar beszéde után ma már az első horvát költségvetési beszéd is elhangzott. Az ülés végén két interpelláció volt.

Az ülésen előbb Justh Gyula, majd később Rakovszky István elnökölt s Zichy Aladár és Apponyi Albert gróf kivételével jelen volt az egész kormány.

A szokásos elnöki formalitások után Markos Gyula a naplóbiráló-bizottság jelentését terjesztette be, Bene István pedig a számvizsgáló-bizottság jelentését Csávossy Béla volt háznagy 6500 koronás ügyében.

Az igazságügyi bizottság ugyanis Csávossy ügyét áttette a számvizsgáló bizottsághoz, ez azonban a jelentés szerint illetéketlennek tartja magát a dologban s elhatározta, hogy visszaadja az ügyet az igazságügyi bizottságnak.

A Ház ezt tudomásul veszi.

Miután az elnök jelentette, hogy az ülés végén két interpelláció lesz, Andrássy Gyula gróf belügyminiszter be-terjesztette a kivándorlás korlátozásáról szóló törvényjavaslatot. (Éljenzés.)

Ezután Josipovich Imre horvát miniszter személyes kérdésben szólva, visszautasította Supiló tegnapi vádjait.

Most áttértek a költségvetési vita folytatására.

Hodzsza Milán nemzetiségi beszédet elsönek s a költségvetést nem fogadja el.

Utána Urbanics horvát képviselő beszéd horvátul s szintén nem fogadja el a költségvetést.

Rakovszky Béla viszont a költségvetés mellett érvel s miután bizalommal van a kormány iránt, a költségvetést elfogadja.

Molnár Jenő személyes kérdésben történt felszólalása után az elnök a vitát félbeszakítja s megállapítja a holnapi napirendet.

Végül áttérnek az interpellációkra.

Pető Sándor az iskolák államosítása ügyében interpellál, Lukinich horvát képviselő pedig egy károlyvárosi helyi dologban.

Az interpellációkat kiadják az illetékes minisztereknek s ezzel az ülés véget ért.

Minisztertanács.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma a déli órákban minisztertanács volt, amelyen folyóügyeket intéztek el.

Csernoch püspök beiktatása.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Csernoch János csanádi püspök holnapi beiktatásán a néppárt tagjai imponáns számban vesznek részt. A beiktatásra 14 néppárti képviselő megy le, akik ma délután utaztak Temesvárra.

Az ülések meghosszabbítása.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház folyosóján ma ismét az ülések meghosszabbításáról beszéltek. Azt mondják, hogy a horvátok obstrukciós eljárásra készülnek a költségvetés vitájánál s ezért a függetlenségi párt részéről a jövő héten javasolni fogják a nyolc órás üléseket.

A pécsi Kossuth-szobor.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pécsről sürgönyzik, ott holnap leplezik le Kossuth Lajos szobrát ünnepiesen. A leleplezésre Pécsre jön Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is számos képviselővel.

Thaly Kálmán ünneplése.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőházban ma délelőtt a Magyar Tengerhajózási Társaság részéről nagyobb küldöttség kereste föl Thaly Kálmánt, hogy egy díszes plakettet nyújtson át neki Rákóczyhamvai hazahozatalának emlékeztérére. A plakett egyik oldalán a társaság „Kelet” nevű hajója van, a másikon Thaly Kálmán arcképe. Kilenyi Hugó a társaság elnöke üdvözölte Thalyt, aki meghatottan válaszolt. Beszélt Wekerle Sándor miniszterrelük is, szintén kiemelve Thaly Kálmán érdemeit.

Egy közigazgatási bíró leányának öngyilkossága.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Heil Fausztin közigazgatási bíró fiatal leánya ma öngyilkos szándékkal föbe lötte magát. Tettének okát nem tudják.

Határidő-üzet.

Budapest, május 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (májusra 1908.)	23.60 — —
Buza (októberre 1908.)	20.08 — —
Rozs (októberre 1908.)	17.56 — —
Zab (októberre 1908.)	13.16 — —
Tengeri (júliusra)	13.28 — —
Tengeri (májusra)	13.12 — —

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Államias Váltóútlejt R.-t. (Budapest) bejelentése a tőzsdetorgalmáról és a befizetéséről.

Budapest, május 7.

Az elmúlt hetek üzlettelensége, valamint a közgazdasági viszonyoknak kedvezőtlen alakulása annyira megbénította a tőzsde üzlet kedvét, hogy az elmúlt hét folyamán beállott kedvezőbb momentum dacára sem tudtak a budapesti tőzsdén az árfolyamok megszilárdulni. A belpolitikai viszonyok kedvezőbb alakulása a király egészségi állapotáról érkezett kedvező hírek, valamint a vetések állásának kielégítő becslései, nemkülönben az Afgán határon lefolyt vérengzések nyugodt megítélése alig éreztették hatásukat úgy a kül-, mint a belföldi tőzsdéken.

Némileg jobb hatással volt az Osztrák Magyar Bank kamatlábának mai napon 4%-ra történt leszállítása, aminek következtében befektetési értékek iránt máris élénkebb kereslet mutatkozik. A pénzügyviszonyok javulásából kifolyólag arra lehet következtetni, hogy a spekuláció tartozkodó álláspontját elhagyva, élénkebb üzlet fog kifejlődni, amiből viszont az árfolyamok emelkedése várható, annál is inkább, minthogy az árfolyamoknak huzamosabb idő folyamán történt lemorzsolódása következtében egyes elsőrendű papírok 6—7%-nyi kamatoztatást nyújtanak.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	április 30.	május 7.
4% magyar koronájú adék	93.50	93.50
magyar hitel részvény	732.50	742.75
osztrák-magyar államvasut részvény	684.25	695.25
rimamurányi vasmű részvény	548.50	545.25
salgótarjáni kős énbánya részvény	533.50	531.—

456—1.1

Meghívó

Az „Iparosok takaré- és előlegszövetkezete Nagybecskereken” folyó évi május hó 20-án, az alapszabályok által megkivántató számú tagok meg nem jelenése esetén pedig, tekintet nélkül a megjelenő tagok számára folyó évi május hó 28-án, mindíg délután 3 órakor a szövetkezet helyiségeiben tartandó

rendkívüli közgyűlésére,

melyre a t. c. tag urak ezennel tisztelettel meghívotnak.

Belépti igazolványul az alapszabályok 17. §-a értelmében a tagsági könyvecské szolgál.

Nagybecskerek, 1908. május hó 9-én.

Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Egy igazgatósági tagnak egy évre leendő választása.
2. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.
3. Esetleges indítványok.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Huszonkettedik Sorsjáték 125.000 sorsjegy, 62.500 nyeresemény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1908. máj. 21. és 23.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1908. jún. 16., 17. és 19.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1908. júl. 14., 15. és 16.		Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1908. aug. 11., 12. és 13.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1908. szept. 2., 3. és 4.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1908. szept. 22-től okt. 22-ig.	
Nyeremény	korona	Nyeremény	korona	Nyeremény	korona	Nyeremény	korona	Nyeremény	korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben Korona 1,000.000 (Egy millió.)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 á	90000	1 á	100000	1 jutal.	600000
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000	1 "	40000	1 "	40000	1 nyer.	400000
1 "	15000	1 "	20000	1 "	25000	1 "	25000	1 "	25000	1 á	200000
1 "	10000	1 "	15000	1 "	20000	1 "	20000	1 "	20000	1 "	100000
1 "	5000	1 "	10000	1 "	15000	1 "	15000	1 "	15000	1 "	90000
4 "	2000	4 "	3000	4 "	10000	4 "	10000	4 "	10000	1 "	80000
6 "	1000	6 "	2000	6 "	3000	6 "	3000	6 "	3000	1 "	70000
10 "	500	10 "	1000	10 "	2000	10 "	2000	10 "	2000	1 "	60000
35 "	300	20 "	500	15 "	1000	15 "	1000	15 "	1000	1 "	50000
115 "	100	130 "	300	135 "	500	135 "	500	135 "	500	1 "	40000
3825 "	40	4825 "	80	5325 "	130	5325 "	170	4825 "	200	1 "	30000
4000 ny. Kor.	304000	5000 ny. Kor.	609000	5500 ny. Kor.	1022750	5500 ny. Kor.	1255750	5000 ny. Kor.	1325500	37500 nyeresem. és jut.	Kor. 11940000

Az I. osztály huzása 1908. május hó 21. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítójánál kaphatók.

Budapest, 1908. évi április hó 26-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lukács. Hazay.

Hirdetmény.

A nagybecskereki gör. kel. szerb-egyházközség közhírré teszi, hogy (a belvárosi szerbtemplom melletti hivatalos helyiségében) f. 1908. évi május hó 15-én d. u. 3 órakor megtartandó nyilvános árlejtés útján 3-6 egymásután következő évekre bérbe adja: I. A Magyar Király nevű szállodát az összes mellék-helyiségekkel, kikiáltási ára 8000 korona; II. a Hunyadi- és Szerbtemplom-utca sarkán levő emeletes négy szoba és konyhából álló lakást, (első emelet, amelyet jelenleg a szerb takarékpénztár bérben tart). Kikiáltási ára 1000 korona. Árlejtéskor bánatpénz címén készpénzben a kikiáltási árnak 10% leteendő. Bővebb felvilágosítás kapható mindennap délelőtt 9-11-ig, délután 3-5 óráig az egyházközség irodájában Mojics Dragutin szerb egyházközségi titkárnál.

Kelt Nagybecskereken, 1908. évi május hó 8-dikán.

Az elnökség.
452-3.1 448-3.2

Árlejtési hirdetmény.

Torontálsziget község képviselőtestülete egy új tanoncosztály felépítését határozván, a kőműves-, ács- és asztalosmunkálatokra árlejtés hirdettetik, mely árlejtés megtartására határnapul f. évi május hó 30-ának d. e. 9 órája tüzetik ki a község háza tanácstermében.

Fenti munkálatokra külön-külön is lehet ajánlatot tenni.

A terv, költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában tekinthetők meg.

Torontálsziget, 1908. évi május hó 1. Az előjáróság.

Steckenpferd
liliom tejszappan

a legenyhébb kézi-szappan.

OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18. WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83.

Benzinlokomobilok,
benzinmotorok,
szívógázmotorok.

A jelenkor legelőssőbb üzemereje. Üzemköltség óra-lóerőként 2-3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSORENDÜ SZOLID GYÁRTMÁNY

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket:

Schloss János és Társai Szászváros	8 HP. cséplő szerelvény	Takács Imre malomtulajdonos, Páztó	75 HP. szivógáztelep
Magoosi János és Fiai Monor (tanyák)	6 HP. "	Steger Vilmos Nagytopolovec	50 HP. "
Papp János Ihársberény	8 HP. "	Mocs (Kolozsm.)	40 HP. "
Nagy J. Pál, Boglár	6 HP. "	Rossmann Samu	Magyarbányászata 30 HP.
Hj. Pál István, Orda (Boglár mellett)	4 HP. "	Herczeg József	és még számos nagy uradalomba.

Folyékony
Somatose
jó szolgálatokat tesz
gyenge gyermekek és
felnttek táplálkozásánál

Kapható a gyógyszerárakban és droguazüzetekben.

Gyógyszerész gyakornoknak

felvétetik 6 gimnáziumi osztályt végzett fiatalember. Az illetőnek a német nyelven kívül a román vagy szerb nyelvet is értenie kell.

A feltételeket tudatja

Küchler Béla gyógyszerész Versecen.
(Temesmegye).

Hirdetmény.

Alólírott mint a „Rudolfsnádi ármentesítő- és belvizlecsapoló-társulat” volt igazgató-főmérnöke ezennel közhírré teszem, hogy lakhelyemet Perlaszon továbbra is megtartva magánmunkálatokkal foglalkozom, mely szerint a mérnöki szakba v. gé. összes munkálatok tervezését s költségvetésének összeállítását elvállalom.

Tehát a hid-, viz-, vasut-, továbbá a középítés és a földmérés körébe vágó mérnöki munkálatok tervezetének összeállítását.

Különösen az esetleg alakuló ármentesítő társulatok ármentesítési és belvizrendezési műveiről szóló részletes tervezet és költségvetésének modern és reális alapon való elkészítését. Továbbá a földmérés körébe vágó tagosítási, birtokrendezési vagy birtokperrel kapcsolatos földmérési stb. munkálatok keresztülvitelét.

Perlasz, 1908. évi május hó 5-én.

Bilecz József,
okl. mérnök.

Elegáns, külön bejáratu, egymásba nyíló, egy udvari és egy utcai butorozott szobából álló

garçonlakás kiadó
Menczer Lipót
házában Melencei-utca 289/7. sz.

BUZIASI PHÖNIX
ASVANYVIZ

VESE ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL.
KELLEMEZ, KISSÉ SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTES, SZÉNSAVDUS,
RENDKIVÜL. ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

ORVOSILAG AJÁNLVA. ORVOSILAG AJÁNLVA.

Ivógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.
Képviseelve Nagybecskereken **WENER JÓZSEF** ügynöksége által.
Kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

A ki szép akar lenni,
használja egyedül a Hajós féle
aradi ibolya-cremet,

mert a világ minden részéből jövő
báráitok legjobban bizonyítják, hogy
ennel jobb szépítőszer nem létezik.
Szeplő, májfolt, bíbires, bőrvörösséget
és mindennemű arctisztatlanságot
— varázsszerű gyorsan eltüntet —

= Egy tégely ára 1 korona. =
Vigyázat! Csakis Hajós-féle aradi készítményeket
fessék kérai és vásárolni.

Kapható a készítőnél:
HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában, ARAD.
Főraktár: Nagybecskereken,
MELKUN DEZSŐ drogeriájában.
Továbbá minden gyógyszerárában, illatszertüzet és drogeriában.
334-20.14)

Az écskai uradalomnál egy teljesen
új amerikai rendszerű „Prairie State”
300 darab tojásra való

csirkeköltő gép

azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál az
Uradalmi Központi Intézőség Écskán.

410-3.3

962/1608. sz.

414-3.3

Arverési hirdetmény.

Szeferkin község előjárósága részéről
közhirre tétetik, hogy a község tulajdonát
képező és Szeferkin község határában gya-
korlandó

vadászati jog

1908. évi június hó 16-tól számítandó 6
(hat) egymás után következő évre szóbeli
nyilvános árverés útján bérbe fog adni,
melyre árverési határnapul **1908. évi május**
hó 29-ének d. e. 9 órája tüzetik ki a köz-
séghez üléstermében.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt
a jegyzői irodában megtekinthetők.

Szeferkin, 1908. évi május hó 4.

Az előjáróság.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-mótorvállalat, Budapest, V. Váci ut. 30.

Ajánlja egy eséplési, mint malomüzemre kitűnően
alkalmas, legegyszerűbb benzinkomóbiójait, melyek
V. ker., Váci-ut 30 szám alatti gyárban bármikor
üzemben megtekinthetők.

Teljes
jótállás
kifogástalan
üzemelés!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

:: 13-14 éves fiú is kezelheti! ::

Arjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetéssel!

200 darab elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról
(175-26.14)

Alapított 1872. évben.

Alapított 1872. évben

A NAGYBECSKEREKI TAKARÉKPÉNZTÁR

elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

legelőzékenyebb visszafizetési módzatok mellett és engedélyez

JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET

Torontálvármegyében fekvő földbirtokokra

A kölcsönök árfolyam-levonás nélkül, teljes
összegben készpénzben folyósíttatnak.

308-10.3

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és elasztinátalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szorított.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll“ feliratu ónozzal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer közzé, csúsz és meghűlés egyéb következményeinél legismertebb napszer. —

Egy ónozott eredeti üveg ára
1 korona 90 fillér.

10—22.19 Főszékküldés

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítőknek
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásait és védjegy-
vel ellátott készítményeket kérni.

Nagybecskereken Kellner József és Benkovich Mihály gyógyszer-
kapható táraiban.

Naponként kétszeri vas- és fémöntés. — Azonnali szállítás.

Nagybecskereki gépműhely, vas- és fémöntőde

Telefon 51. **Bürger és Grünvald** Telefon 51.

Temesvári-utca 110. a Vámház állomással szemben.

Készítenek mindennemű

gazdasági gépeket, benzín-, gáz- és elektro-motorokat, gőzkazánokat minden rendszerben, fürdő berendezéseket, vas- és acél-öntvényeket, gőz- és kézi szivattyukat, házi kutakat, csillárokat úgy egyszerű, mint a legdiszesebb kivitelben.

Berendeznek fűrészgépeket, téglagyárat, szeszgyárat, malmokat, szivattyu telepeket, villamos központi telepeket, úgy világítás, mint erőátvitelre.

Telefon és villanycső berendezéseket.

Mindennemű javításokat szakszerűen és mérsékelt árban.

411—43

Tanulók felvételnek.

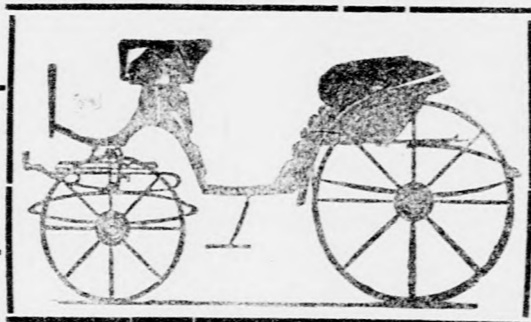
Naponként kétszeri vas- és fémöntés. — Azonnali szállítás.

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egyebet) készítik a legújabb mód szerint, valamint javítok olcsón és gyorsan, szintugy jutányosan cserélek be ócskát újak fejében.

E szakmába vágó kovács-, bognár- és nyerges-munkát szintén elvállalok.

Amend Ferenc kocsigyártó **Nagybecskerek**, Aradáci-ut, a régi kórházzal szemben.

Versenyképesség!

Versenyképesség!

18—24.19

Meiszner Ede kocsikovács, okl. patkókovács **Nagybecskerek**, a régi kórház átellenében.

Elvállalok mindentféle hintó, halottaskocsi stb. újdonságok készítését, valamint javítását is a legelőnyösebb árak mellett.

Miután eddig nagyobb kocsigyárakban működtem, azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelek s kérem a nagyérdemű közönség támogatását.

WEITERSCHAN JAKAB.

Főüzlet Hunyadi-utca,
fiók-üzlet Német- és Aradáci-utca sarkán

Ajánl gazdagon felszerelt anyag- és fűszerárú
olkkain kívül

a tavaszi vetéshez friss magféléket, úgy mint:
lucerna, angol fokfű, valódi oberdorfi répa-
magot, mindenféle főzelek- és virágmagot
a legjobb kelési minőségben.

= Raffia, kékkő a legjobb minőségben. =

Föld- és faadfesték, lakk, bronz, olaj- és
olajlakk-festék, emallak, brunolin.

==== Kőműves- és festőecetek. =====

Állandó raktár cement, portland, mész, ház-
tetőlemez, kátrány, karbonium, kocs-
kenőcs és gépolajban.

Saját termései

bor és törköly-pálinka.

Ásványvizek nagy raktára.

= Friss töltés! =

143—52.15

Mérlegképes könyvelő

elvállal olcsó díjazás mellett a
délutáni és esti órákra könyve-
lést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

423—x 6

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónek bizonyult házi szer, mely már
sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyult közzé, használ és megújít-
soknál, bedörzsöléséppen használva.

Figyelemre méltó! Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellá-
tott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
K.—80, K 1.40 és K 2.— és újszólván min-
den gyógyszerárban kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél, Budapest.

DE Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz“.
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

54—26.19

A világ legjobb

cigaretta papirjai

mégis csak a

„Les Dernières Cartouches“

extra et vergé

„Mizpah“ vergé

„Ramses“ vergé

„Le Zouave“ vergé

a világhírű cigaretta papírgyár

Braunstein Frères, Paris.

Saját papírgyára CASSICOURTBAN Mantes mellett (Franciaország).

Alapítva 1878.

17—21.19